

YAHUDİLERİN PEYGAMBERLERE KARŞI GELMELERİ*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Radyo dinleyenleri ve Ak-Televizyon izleyicileri!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun... Mevlâm gönlünüzün murâdını versin... İki cihanda sizleri sevindirsin, aziz ve bahtiyar eylesin...

Bu akşamki tefsir sohbetimde Bakara Sûre-i Şerifesi'nin 87. ve 88. ayetleri üzerinde açıklamalar yapmak istiyorum. Önce ayetlerin mübarek metinlerini, kendilerini okuyayım. *Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm:*

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ
بِالرُّسُلِ وَأَتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ
وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ
بِمَا لَا تَهْوَى أَنْفُسُكُمْ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا
كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ

(البقرة: ٨٧)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

(*Ve lekad âteynâ mûse'l-kitâbe ve kaffeynâ min ba'dihî bi'r- rusûli ve âteynâ îse'bne meryeme'l-beyyinâti ve eyyednâhu bi-rûhi'l-kudüs, e feküllemâ câeküm rasûlün bimâ lâ tehvâ enfüsükümü'stekbertüm, feferîkan kezzebtüm, ve ferîkan taktülûn.*) (Bakara, 2/87) *Sadaka'llâhü'l-azîm.*

Geçtiğimiz haftalarda, evvelki sohbetlerimizde, Bakara Sûresi'nin Medine-i Münevvere'deki yahudi cemaatlerine hitab eden, onlara yahudi tarihinden, kendi dinlerinin tarihlerinden, mâzilerinden misaller vererek, hareketlerinin doğru ve yanlış taraflarını açıklayan ayetlerini okumuştuk. Bu ayet-i kerimede de Cenâb-ı Mevlâmız buyuruyor ki:

a. Mûsâ AS'a Kitap Verilmesi

(*Ve lekad âteynâ mûse'l-kitâb*) *Kad*, tahkik edatı; yâni muhakkak mânâsına, bir şeyin gerçekten vukû bulunduğunu belirtmek için mâzinin başına gelen bir edat Arapça'da. *Le* gelince de başına, daha da kuvvetlendirme, te'kid olmuş oluyor. (*Ve lekad âteynâ*) “Biz Azîmü'ş-şân...” Tabii buradaki biz, çoğul mânâsına değil, azamet sîgası. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin azameti ve celâlini ifade için, yâni birliğiyle beraber azametini ifade etmek için kullanılan Kur'an-ı Kerim sîgası bu.

Türkçe'de azamet ifade eden konuşma tarzı, “Ben şöyle yaptım, ben böyle emrettim, ben böyle buyuruyorum...” demektir. Arapça'da da bu, “Biz böyle buyuruyoruz,

biz böyle emrediyoruz...” tarzında ifade edilir. Bu azamet konuşması, yâni kişinin çoğul olduğundan değil, çoğul yerine geçecek kadar muhterem, önemli olduğunu göstermek bakımından bu sîga kullanılıyor. Çünkü, “*Lâ ilâhe illa’llâh*” İslâm dininin direğidir. Çokluk bahis konusu değildir, birlik esastır. Bu kesin.... Bu azamet sîgası.

(*Ve lekad âteynâ*) “Biz vermiştik.” yâni, “Ben, Allah-u Azîmü’ş- şân vermiştim. Kesin olarak vermiştim, bir hakikat bu, inkâr edilmez, aşikâr bir hakikat. (*Mûse’l-kitâb*) Mûsâ’ya kitabı vermiştim.” *El-kitab*, belirli sîga ile geliyor, harf-i tarif ile geliyor: “O belirli kitabı vermiştim.” O belirli kitap nedir?.. Mûsâ AS’a verilen belirli kitap Tevrat’tır. “Tevrat’ı Mûsâ’ya ben vermiştim, (*ve kaffeynâ*) ve eklemiştik arkasına...” Yâni, “Ben eklemiştim” mânâsına yine. (*Min ba’dihî*) “Onun, Mûsâ’nın arkasından...” *Hû* zamiri Mûsâ AS’a gidiyor. (*Bi’r-rusûl*) “Onun arkasına peygamberler eklemiştik.”

Bu ne demek? Yâni, Mûsâ AS’a indirilen Tevrat’ı ve Mûsâ AS’ın şeriatını uygulayan bir dizi peygamber de vazifelendirmişti Allah-u Teâlâ Hazretleri, Mûsâ AS’dan sonra. Onlar da Benî İsrâil’in, yâni yahudi kavminin peygamberleri idiler Mûsâ AS’dan sonra. Hatta kardeşi Hârûn AS da bir peygamberdi. Ondan sonra meselâ Beykoz’da makamı bulunan, Kudüs’ü filân fetheden Yûşâ AS da Mûsâ AS’ın ashabındandı ve bir peygamberdi.

Böyle peygamberler devam etmiştir. Bunların, yahudilere gelen peygamberlerin sonuncusu kimdir?.. Sonuncusunda belki biraz şaşıracaksınız, sonuncu yahudi peygamberi İsâ AS'dır. Neden şaşırır insan?.. Çünkü İsâ AS ayrı bir şeriat getirdi, İncil'i getirdi ama, Benî İsrâil'e peygamber gönderildi. Binâen aleyh, Benî İsrâil'e gönderilen peygamberlerin sonuncusu o.

Şimdi: (*Ve âteynâ ise'bne meryeme'l-beyyinât*) “Ve Meryem'in oğlu İsâ'ya –her ikisine de selâm olsun, *aleyhime's-selâm*– beyyineler vermiştik. (*Ve eyyednâhu bi-rûhi'l-kudüs*) Ve o İsâ AS'ı Rûhü'l-Kudüs ile te'vid ve takviye, kuvvetlendirme ve sağlama yapmıştık. Onu, vazifesini güzel yapması konusunda te'vid ve takviye eylemiştik.

(*E feküllemâ câeküm rasûlün bimâ lâ tehvâ enfüsüküm*) Sizin nefislerinizin arzu etmediği, şevk duymadığı, istemediği şeyleri bir peygamber size getirdiği zaman, siz hep istikbâr edeceksiniz, (*istekbertüm*) kibirlenip kabul etmeyeceksiniz, karşı çıkacaksınız; (*feferîkan kezzebtüm*) bir kısmını yalanlayacaksınız, (*ve ferîkan taktülûn*) bir kısmını da öldürmeye mi kalkacaksınız?” diye Allah- u Teâlâ Hazretleri azarlıyor.

Yâni, ayet-i kerimenin bu son bölümüyle, “Hep size peygamber gelince, canınızın istemediği şeyleri size söyleyince, böyle kibirlenip, istikbâr eyleyip, kibre tutulup, kibir duygusu içine gark olup, o peygamberleri

yalanlayacaksınız ve bir kısmını da öldürecek misiniz? Hep işiniz böyle mi olacak?..” diye Allah-u Teâlâ Hazretleri onları azarlıyor.

Şimdi bunları biraz biraz açıklayalım:

Kaffeynâ kelimesi, bildiğimiz *kafiye* kelimesiyle ilgilidir. Biliyorsunuz *kafiye*, bir şiirin satırının sonundaki, en sonuna gelen sesler zümresidir. Öteki satırın sonuna gelen sesler grubu ile benzerlik olunca, şiir kafiyeli olmuş oluyor. Ama *kafiye* arkasına ekleme demek. Satırın en arkasına, en gerisine geldiği için öyle denmiş oluyor.

Mukaffâ-yukaffî-takfiye de, arkasına eklemek, arkasından devam ettirmek, getirmek mânâsına geliyor. *Etba'nâ*, tâbi kılmak demek; veya *erdefnâ*, redif eyledik arkasına, mânâsına kullanılan bir kelime.

Yâni, “Mûsâ AS’a Tevrât’ı verdik, onun arkasına da bir seri peygamber ekledik. Yâni Tevrat’ı anlatsınlar, öğretsinler, ona göre hükmetsinler, onun mûcebince amel etmelerini sağlasınlar diye, yahudi kavmine vazifeli bir sürü peygamber geldi.” Bu *kaffâ- yukaffî* o mânâyâ geliyor. Peygamberler geldi...

b. İsâ AS’a Mucizeler Verilmesi

(*Ve âteynâ îse'bne meryeme*) “Meryem’in oğlu İsâ’ya verdik, ben verdim; (*el-beyyinât*) beyyineleri verdim.” *El-beyyinât*, beyyineler, mûcizât demek. Çünkü İsâ AS’ın peygamberliğini kabul etmek istemediler.

İncil'in ahkâmını öğretmeye, Tevrat'taki bazı ahkâmı değiştirmeye başlayınca muhalefete başladılar. Çünkü o, Benî İsrâîl'e vazifeli olarak gönderildiği zaman dedi ki:

وَلِأَجَلٍ لَّكُمْ بَعْضَ الَّذِي حُرِّمَ عَلَيْكُمْ
وَجِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ

(آل عمران: ۵۰)

(*Ve li-uhille leküm ba'da'llezî hurrime aleyküm*) “Size daha önce Tevrat'ta haram kılınmış olan bazı şeylerin artık haramlığının kaldırıldığını, helâl edildiğini bildirmek üzere geldim. Onları helâl kılmak üzere geldim. (*Ve ci'tüküm bi-âyetin min rabbiküm.*) Ve Rabbinizden size ayet getirdim, mûcizât getirdim.” diye bildiriliyor, Kur'an-ı Kerim'in başka kısımlarında yer alan başka ayet-i kerimede. (Al-i İmran, 3/50)

Tabii, Tevrat'taki ahkâmı artık İsâ AS değiştiriyor. Allah ne emretmişse: “Şu şöyle olsun, şu değişsin, bu yasak kalksın, şu şöyle olsun...” diye. Çünkü:

يَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ

(İbrahim: ۲۷)

(*Yef'alu'llàhu mâ yeşâ'*) “Cenâb-ı Mevlâ, ne dilerse onu yapar.” (İbrâhim, 14/27)

إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ

(*Inna'llàhe yahkümü mâ yürîd*) “Allah neye hükmederse, dilediği gibi hükmeder.” (Mâide, 5/1)

وَاللَّهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقَّبَ لِحُكْمِهِ

(الرعد: ٤١)

(*Va'llàhu yahkümü lâ muakkıbe li-hükmihi*) “Allah hükmeder ve hükmüne hiç kimse itiraz edip, takip edip karşı çıkamaz.” (Ra'd, 13/41) Çıkma salâhiyeti, hakkı yok. Mevlâ dilediğini yapar.

مَا شَاءَ اللَّهُ كَانَ

(*Mâ şâa'llàhu kâne*)¹ “Allah ne dilemişse, o olur; Allah'ın dilediği olur.”

Cenâb-ı Mevlâ toplumların ilerlemesine göre, yâni insanlığın hayat seviyesinin, yaşam şartlarının değişmesine göre peygamberler

¹ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IX, s.98, no:8523; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.XI, s.159, no:20198; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.200, no:4786; Abdullah ibn- i Mes'ud RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.V, s.88, no:4666; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.IV, s.164, no:3875; Bezzâr, *Müsned*, c.IV, s.168, no:1334; Zeyd ibn-i Hârise RA'dan.

Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.215, no:5595; İbn-i Şihâb RA'dan.

Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.19, no:6054; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XL, s.268; Zübeyr ibn-i Avâm RA'dan.

Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XIII, s.270, no:4413; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.7, no:9840; Begavî, *Şerhü's-Sünne*, c.II, s.447; Peygamber SAS Efendimiz'in hanımlarından.

gönderip, şeriatlarında, buyruklarında değişmeler yapmıştır. Yeni buyruklar buyurmuştur, emretmiştir. Yeni hükümler hükmetmiştir, eski hükümleri kaldırmıştır. Zaruretlere göre böylece hikmetli değişiklikler yapmıştır. Nice nice peygamberler göndermiştir, nice kitaplar indirmiştir. Bunların hepsi Cenâb-ı Mevlâ'nın hikmetli işidir, yerli yerindedir. Çünkü öyle yapılması uygundur da, ondan öyle yapmıştır Cenâb-ı Hak.

Hazret-i İsâ AS, Mûsâ AS'ın şeriatındaki değişiklikleri yapmak isteyince, o zaman yahudiler tutuculuk gösteriyorlar. Yâni kendi kitaplarındaki değişikliklerin yapılmasını istemiyorlar. Halbuki kendileri bazı ahkâma uymadılar. Kendileri Tevrat'ı tahrif ettiler, değiştirdiler. Dünya menfaati sağlamak için, elleriyle bazı metinler yazıp, "Bunlar Tevrat'tır." diye söylediler. Tevrat'taki bazı ahkâm sorulduğu zaman sakladılar, söylemediler. Yâni kendileri öyle şeyler yapıyorlar ama; Cenâb-ı Hak İsâ AS'a yeni ayetler indirince, hükümler indirince, o zaman düşman oldular, muhalefete kalktılar.

O zaman da Cenâb-ı Hak, İsâ AS'ı te'yid etmek için, yâni kuvvetlendirmek için, peygamberliğinin hak olduğunu herkes bilsin, tereddüt kalmasın diye, vazifesini sağlam yapmasını sağlamak için, ona mucizeler verdi. Neydi bu mucizeler?..

İbn-i Abbas RA, meselâ diyor: (*lhyâi'l-mevtâ*) "Ölüleri Allah'ın izniyle diriltmesi" gibi.

Sonra çamurdan kuş şeklini yapıp üfürdüğü zaman onun kuş olup uçması gibi. Allah'ın izniyle... Bütün bunları *bi-izni'llâh*, yâni Allah'ın izniyle, Allah'ın müsaadesiyle yapıyor, peygamber olarak yapıyor. Yâni, peygamber mucize gösteriyor. Olağanüstü, herkesin yapamadığı şeyi Allah onun elinden göstertip, öteki insanların onun hak peygamber olduğunu anlamalarını sağlamak için yapıyor.

Mûsâ AS'a da bir asâ vermişti Allah-u Teâlâ Hazretleri. O asâda da, o olağanüstü meziyetler oldu. Tur Dağı'ndaki münâcaatında Mûsâ AS'a Rabbü'l-âlemîn soruyor:

“—Nedir o elinde yâ Mûsâ?” diye soruyor. O da diyor ki:

هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّأُ عَلَيْهَا وَأَهُشُّ بِهَا عَلَى غَنَمِي

(طه: ١٨)

(*Hiye asâye*) “Bu benim asamdır. (*Etevekkeü aleyhâ*) Ben bu asâya bazen dayanırım, (*ve ehüşşü bihâ alâ ganemî*) ve bu asâm ile koyunlarımı güderim.” diyor. (Tâhâ, 20/18)

Yâni bunu niye söylettiriyor Cenâb-ı Hak? “Bak işte o işleri yapmakta kullanılan basit bir asâ değil mi bu?..” Tamam, basit bir asâ.

“—At bakalım onu yere!” buyuruyor.

Asâsını yere attığı zaman, bir ejderha oluyor. Mûsâ AS'ın asâsı ejderha oluyor.

Hatta, sihirbazlarla halkın huzurunda toplandıkları zaman, sihir yarışı yapmak istedikleri zaman Firavun'un sihirbazlarıyla.

Onlar çeşitli hileler, sihirler yaptılar. Halkın gözünü boyadılar. Mûsâ AS eyvah dedi, korktu yâni... Baktı ki, onlar başarılı başarılı şeyler, hokkabazlıklar, sihirler yapıyorlar, korktu. Allah-u Teâlâ o zaman:

“—Asânı at yere, yâ Mûsâ!” dedi.

Asâsını yere atınca, bütün onların yaptıkları hileleri, tuzakları, dolapları, sihirleri... hepsini yuttu. Halbuki asâ küçük bir değnek. Yâni olağan bir asâ olarak, ne olduğunu Mûsâ AS’a soruyor, “O nedir?” diyor her şeyi bilen Mevlâ:

“—Nedir o elindeki?”

“—İşte bir deynektir, ben ona dayanırım, onunla koyunlarımı güderim, kışalarım.” diyor ama, attığı zaman, o basit deyneğe Allah mucize olarak olağanüstü işler yaptırtıyor. Sihirbazların bütün sihirlerini malzemeleriyle beraber yutturuyor. Halbuki incecik bir sopa. Yâni gözünüzün önüne getirin. Yâni mucize...

Mûsâ AS’a o mucizeyi gösterdiği gibi, “Asânı vur denize!” dediği zaman, denize değdiği zaman asâ, on iki tane yol açıldı; asfalt gibi, *şâhrah*, geniş bulvar gibi. Osmanlıca’sı *şâhrah*; bulvar diyoruz şimdi, Fransızca. Niye kullanalım? Şâhrah deriz. Yolları şâhı demek yâni, kocaman yol demek.

Koca yollar açıldı, denizden geçtiler. Karşı tarafa geçtiler. Firavun da geçmeye kalktı. Tam ortasına geldiği zaman, sular kapandı. İşte bir mûcize... Tabîî bir olay değil.

Her zaman olan bir olay değil, olağanüstü bir şey. Mûcize ne demek? Olağanüstü bir hadise demek... Olağanüstü bir hâdise olacak ki, herhangi bir insanın yapamayacağı, akla mantığa hayret bahşedecek bir olağanüstü durum olacak. Başkası yapamadığı için, gösteremediği için aynı şeyi, *mûcize* deniliyor, aciz bıraktıran olay, başkasını aciz bıraktıran olay; *i'caz*, yâni aciz bıraktırmak demek. Aciz bıraktıran olay...

Şimdi, Mûsâ AS'a o mucizeleri veren Cenâb-ı Hak, İsâ AS'a da hastaları iyileştirme meziyeti veriyor. İyileşmeyen, abras illetine tutulmuş illetlilere elini sürdüğü zaman, iyi oluyor. Ölmüş kimseye Allah'ın izniyle okuduğu zaman diriliyor. Kuş şeklinde çamur yaptığı zaman, üflediği zaman, kuş olarak uçuyor. Bunlar nedir? İsâ AS'a Cenâb-ı Hak'ın kendisinin verdiği mucizelerdir. Yâni insanlar görsünler de, İsâ AS'ın hak peygamber olduğunu anlasınlar diye. Bunlar beyyinelerdir, yâni açık belgelerdir ki Allah'ın gerçek peygamberi, vazifeli bir insan... Sahtekâr değil, yalancı değil, uydurma değil, gerçek bir peygamber diye.

c. Rûhü'l-Kudüs

(*Ve âteynâ îse'bne meryeme'l-beyyinât*)
“Meryem'in oğlu İsâ'ya mucizeler verdim. (*Ve eyyednâhu bi-rûhi'l-kudüs*) Rûhü'l-Kudüs'le de onu kuvvetlendirdim, te'yid ve takviye ettim.” buyuruyor Cenâb-ı Hak.

Şimdi, bilinen yaygın tefsir, bu Rûhu'l-Kudüs'ün Cebrâil AS olduğudur ama, bilgi bakımından genişlik olsun diye, ben bu konuda başka neler olduğunu da, hangi izahlar olduğunu da, size İbn-i Kesir tefsirinden özetlemek istiyorum:

Önce başka ayetlerden deliller arayalım. Yâni “Bu Rûhü'l- Kudüs Cebrâil'dir.” mânâsını gösteren. Meselâ, *bi'smi'llâhi'r- rahmâni'r-rahîm*:

نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ عَلَى قَلْبِكَ
لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ

(الشعراء: ۱۹۳-۱۹۴)

(*Nezele bihi'r-rûhü'l-emînü alâ kalbike*) “Ey Râsûlüm, Muhammed-i Mustafâ'm! Bu Kur'an'ı sana, senin gönlüne, kalbine, Allah'tan vazifeli o Rûhü'l-Emîn indirdi; (*li-tekûne mine'l- münzirîn*) peygamber olasın diye, peygamberlik vazifeni yapasın, insanları ikaz edesin; kötü davranırlarsa, âsi olurlarsa azab göreceklerini inzar eylesin, korkutasın diye indirdi bu Kur'an'ı.” deniliyor. (Şuarâ, 26/193) *Er-Rûhü'l-Emîn*, yâni Emin Ruh deniliyor.

Bu ayet-i kerimenin izahında sahabe-i kiram ve tâbiinden müfessirler, tefsir ilmiyle uğraşan mübarek büyüklerimiz, selef-i sâlihînimiz hep “Bu Cebrâil'dir.” diye buyurmuşlar. Orada “Er- Rûhü'l-Emin” deniliyor, burada “Rûhü'l-Kudüs” deniliyor.

Hazret-i Aişe Anamız RA'dan bir rivayet var. Bu da bu kelimenin, Rûhü'l-Kudüs'ün, Cebrâil mânâsına geldiğine hadis-i şeriften delil olsun diye buraya kaydedilmiş. Hadis-i şerifi okuyalım:²

وَضَعَ لِحَسَّانَ بْنِ ثَابِتٍ مِّنْبَرًا فِي الْمَسْجِدِ
فَكَانَ يُنَافِحُ عَنِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ اللَّهُمَّ أَيِّدْ حَسَّانَ بِرُوحِ الْقُدْسِ
كَمَا يُنَافِحُ عَنِ نَبِيِّكَ

(خ. عن عائشة)

(*Vadaa li-hassâni'bnî sâbitin minberen fi'l-mescid*) “Rasûlüllah SAS, şair Hassân ibn-i Sâbit için mescidde bir minber yaptırdı.” Hassân ibn-i Sâbit şiirle meşgul olan sahabe. Başka şairler de vardı. (*Ve kâne yünâfihu an rasûli'llâh SAS*) “O da Rasûlüllah SAS'e tanzim ettiği şiirlerle, savunuyordu Peygamber Efendimiz'i... Müşriklerin şiirlerini cevaplandırıyor. Rasûlüllah Efendimiz'in evsâfını şiir haline getiriyordu.” Sahabe-i kiram zevkle dinliyorlardı, bundan memnun oluyorlardı. (*Fekâle rasûlü'llâh SAS*) Peygamber SAS Efendimiz demişti ki, o Hassân ibn-i Sâbit'e:

² Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.138, no:2846; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.72, no:24481; Hâkim, *Müstedrek*, c.III, s.554, no:6058; Taberânî, *Mu'cemü'l- Kebîr*, c.IV, s.37, no:3580; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VIII, s.67, no:4591; Hz. Aişe RA'dan.

(A'llàhümme eyyid hassâne bi-rûhi'l-kudüs) “Yâ Rabbi, Hassân'ı Rûhü'l-Kudüs ile kuvvetlendir, takviye et, sağlaştır, destekle; (kemâ yünâfihu an nebiyyike) onun senin peygamberine böyle şiirleriyle yardım ettiği gibi, cevaplar yazdığı gibi, medhiyeler yazdığı gibi, şiirle İslâm'a hizmet ettiği gibi, sen de Rûhü'l-Kudüs'le onu te'yid et yâ Rabbi!” diye Efendimiz'in duası var. Rûhü'l-Kudüs kelimesi hadiste böyle kullanılıyor. Bu tabii Cebrâil olduğunu gösteriyor.

Yine Ebû Hüreyre RA'den bir başka rivayet var, onu da bir hadis rivayeti olarak zikredelim:³

أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ مَرَّ بِحَسَّانَ وَهُوَ يُنْشِدُ
الشَّعْرَ فِي الْمَسْجِدِ، فَلَحَظَ إِلَيْهِ فَقَالَ
قَدْ كُنْتُ أَنْشِدُ وَفِيهِ مَنْ هُوَ خَيْرٌ مِنْكَ
ثُمَّ التَفَتَ إِلَى أَبِي هُرَيْرَةَ فَقَالَ أَنْشِدْكَ اللَّهُ
أَسْمِعْتَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ
أَجِبْ عَنِّي اللَّهُمَّ أَيِّدُهُ بِرُوحِ الْقُدْسِ
قَالَ اللَّهُمَّ نَعَمْ

(خ.م.ت.د. عن أبي هريرة)

(Enne umerebne'l-hattâb, merre bi-hassân ve hüve yünşidü'ş- şi're fi'l-mescid felahaza ileyhi) “Ömer ibnü'l-Hattab RA, yâni ikinci

halife Hazret-i Ömer, Hassân ibn-i Sâbit'in mescidde bulunduğu bir sırada oradan geçiyordu ve Hassân ibn-i Sâbit orda, mescidde şiir okuyordu. Hazret-i Ömer de ona dik dik baktı, hışımlı hışımlı baktı.”

Yâni, neden bakıyor?.. “Ne bu şey, yâni böyle mescidde şiir okunur mu?” gibilerden... Hassân ibn-i Sâbit'e öyle baktı, yâni kızdı. Hazret-i Ömer de kızdı mı, korkulur onun kızmasından. Ama Hassân ibn-i Sâbit ne demiş:

(*Kad küntü ünşidü fîhi*) “Ben burada, bu mescidde şiir okurdum; (*ve fîhi men hüve hayrun minke*) bu mescidin içinde senden daha hayırlı bir Zât-ı Muhterem'in huzurunda, o varken de ben bu şiiri okurdum.” dedi Hazret-i Ömer'e. Yâni, kendisini savunuyor. Yâni, “Benim burada şiir okuduğumu ne garipsiyorsun, niye öyle dik dik bakıyorsun, kızgın kızgın bakıyorsun? Ben Rasûlüllah'ın huzurunda da burada şiir okurdum.” dedi.

Tabii Rasûlüllah deyince, Hazret-i Ömer de onu kabul ediyor.“Senden daha hayırlı insanın huzurunda ben burada okuyordum, ne bakıyorsun?” demiş oluyor, susturuyor yâni Hazret-i Ömer'i.

³ Buhârî, *Sahîh*, c.III, s.1176, no:3040; Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.1932, no:2485;

Neseî, *Sünen*, c.II, s.48, no:716; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.222, no:21986; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.II, s.275, no:1307; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IV, s.532, no:1653; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IV, s.41, no:3587; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.238, no:6287; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.290, no:5885; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.262, no:795; Ebû Hüreyre RA'dan.

(*Sümme'ltefete ilâ ebî hüreyre*) Sonra orada Ebû Hüreyre varmış; *radiya'llâhu anhüm ecmaîn*, hepsinden Allah razı olsun... Yâni bir tablo, sahne... Ben böyle şeyleri de, konunun biraz daha iyi anlaşılması için, hatırdaki kalması için vesile oluyor diye, bunları da anlatmayı seviyorum. Ebû Hüreyre'ye demiş ki Hassân ibn-i Sâbit:

(*Ünşidüke'llâh*) “Allah için and veriyorum sana, (*e semi'te rasûlü'llâh SAS yekül: Ecib annî allâhümme eyyidhu bi-rûhi'l-kudüs*) Sen Rasûlüllah'ın bana dönerek, ‘Benim nâmıma bu müşriklere cevap ver yâ Hassân!’ dediğini duymadın mı, Allah rızası için and veriyorum sana söyle ya Ebû Hüreyre! (*A'llâhümme eyyidhu bi-rûhi'l-kudüs*) ‘Yâ Rabbi, Rûhü'l-Kudüs'le sen bu Hassân'ı te'yid ve takviye eyle!’ dememiş miydi Rasûlüllah? Allah aşkına söyle!” demiş Ebû Hüreyre RA'a.

(*Fekâle: Allâhümme neam*) Ebû Hüreyre RA de: “Evet, vallâhi öyle...” *Allâhümme neam* bir tabir tabii. “Evet Allah'ım, öyle... Evet, aynen Rasûlüllah böyle söyledi” dedi.

Demek ki, Rûhü'l-Kudüs, Cebrâil demek. İsâ AS'ı Cebrâil ile takviye etti Allah-u Teâlâ Hazretleri. Tabii, Cebrâil ona Allah'ın kelâmını, vahyini getirmek için geliyordu.

Tabii, bu Rûhü'l-Kudüs hakkında başka rivayetler de var. Onların da bilinmesini istiyorum. Tefsirlerdeki zengin malzemeyi kardeşlerimiz duymuş olsunlar diye. Bu rivayetlerden bir tanesi, İbn-i Abbas'tan gelen rivayetlerin birisi:

هُوَ الْإِسْمُ الْأَعْظَمُ الَّذِي كَانَ عِيسَى يُحْيِي

بِهِ الْمَوْتَى

(*Hüve el-ismü'l-a'zamü'llezî kâne îsâ yühyî bîhi'l-mevtâ*) Yâni ne demek? “Rûhü'l-Kudüs denilen şey İsm-i A'zam duasıydı. İsâ AS onu okurdu da, ölünün dirilmesi o İsm-i A'zam duasıyla olurdu.” Demek ki, “Rûhü'l-Kudüs nedir?” sorusunun bir cevabı, rivayetlerden birisi de bu İsm-i A'zam'dı.

İkinci bir rivayet var, o da:

الرُّوحُ هُوَ حَفَظَةٌ عَلَى الْمَلَائِكَةِ

(*Er-rûhu hüve hafazatün ale'l-melâikeh*) “Meleklerin muhafızı olan, onların muhafızı olan er-Ruh isimli melektir.” demiş alimlerin bazısı, bu da bir rivayet.

Bazı rivayetlerde de: “Ruh İncil'dir. Allah-u Teâlâ Hazretleri İncil'i indirerek İsâ AS'ı takviye etti. Rûhü'l-Kudüs dediği İncil'dir.” demişler. Kur'an-ı Kerim'den bir ayet-i kerimeyi delil getirmişler:

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِنْ أَمْرِنَا

(الشورى: ٥٣)

(*Ve kezâlike evhaynâ ileyke rûhan min emrinâ*) “Ey rasûlüm, Muhammed-i Mustafâ'm, işte böyle; ben sana benim emrimden bir rûhu vahyeyledim.” (Şûrâ, 42/53) buyurmuş Allah-u Teâlâ Hazretleri. Yâni, Kur'an'ı demek oluyor.

“Burada, bu ayette Rûh’tan maksat Kur’an-ı Kerim olduğu gibi, (*eyyednâhu bi-rûhi’l-kudüs*)’teki de Ruh’tan maksat da İncil’dir.” diyen olmuş. Bir mânâ da bu.

“Buradaki *Kudüs* sözü, Allah-u Teâlâ Hazretleri’dir.” rivayeti var. O zaman Rûhullah demek oluyor. Yâni *Kudüs*, Allah demek olunca, Rûhü’l-Kudüs deyince, Allah’ın ruhu demek oluyor. Tabii o da yine Cebrâil AS’ı ifade edebilir. Böyle bir rivayet var.

“*Kudüs*, Allah-u Teâlâ Hazretleri mânâsına gelir.” diyenler var. Ayrıca “*Kudüs*, tuhur mânâsına, temizlik mânâsına gelir, bereket mânâsına gelir.” diyenler var.

Zemahşerî, o da dil bilgisi, edebiyat bilgisi kuvvetli olan bir kimse, biliyorsunuz. Zemahşerî: “*Rûhü’l-Kudüs* demek, er-Rûhü’l Mukaddes” demektir diyor. Yâni, *Kudüs* kelimesi tavsif için gelmiş ama, muzaf, muzâfun ileyh şeklinde “kutsallığın, temizliğin rûhu, yâni mukaddes ruh” demek mânâsına diye, böyle bir bunun lisan açıklamasını var. Çünkü, Araplar böyle ifadeler kullanırlar. Meselâ *Hâtemü’l-Cûd*, cömertliğin Hâtemi, yâni cömert Hâtem demek.

Racülü sıdkin, yâni muzaf-muzâfun ileyh, doğruluğun adamı, yâni *er-racülü’s-sadûk* demek, doğru adam demek. Yâni, izâfeti bazen sıfat tamlaması mânâsı ifade edecek şekilde kullanır Araplar diye, “*Rûhü’l-Kudüs*’ten maksat *er-Rûhü’l-Mukaddes* demektir ki, o da Cebrâil AS demek olur netice itibariyle.” diye bildiriyorlar.

Bu çeşit kavillerden çıkan sonuca göre, Cebrâil AS'ı Allah-u Teâlâ Hazretleri, İsâ AS'a vahyi indirmek, İncil'i indirmek için gönderdi. Mucizeler de nasib etti, İncil'i de indirdi. Böylece İsâ AS'ın Allah'ın gerçek bir peygamberi olduğu o kavme aşikâr oldu. Artık onların kabul etmeleri gerekirdi. Ama öyle yapmadılar, itiraz ettiler. O zaman Cenâb-ı Hak onlara, soru şeklinde bir azarlama ile:

(E feküllemâ câeküm rasûlün) “Size her zaman bir peygamber geldiği zaman...” geldi ama *bi* harf-i cerriyle burada muteaddî oluyor, *(bimâ lâ tehvâ enfüsüküm)* “Herhangi bir zamanda bir peygamber, size nefislerinizin hoşlanmadığı bir şey getirdiği zaman, siz hep böyle bunu adet mi ediniyorsunuz; *(istekbertüm)* kibirlenip, hakkı reddedip, ‘Biz bunu kabul etmeyiz!’ deyip burun kaldırılıyorsunuz.”

(Feferîkan kezzebtüm) “Bu gönderilen peygamberlerin bazısını yalanlıyorsunuz: ‘Sen yalancısın, sözlerin doğru değil, sen peygamber değilsin!’ diyorsunuz, yalancı yerine koyuyorsunuz, yalancılıkla itham ediyorsunuz. *(Ve ferîkan taktülûn)* Bazısını da öldürüyorsunuz.” Yâni, “Bu mu sizin huyunuz, yapmanız gereken bu mu? Böyle şey olur mu?..” Yâni, olmaz mânâsına.

Istifhâm-ı inkârî derler, veya *istifhâm-ı istinkârî* derler böyle soruya. “Böyle şey yapılır mı evlâdım?” deriz biz, yaramazlık yapan çocuğa. Ne demek? “Böyle şey yapılmaz, Yapmaman lâzım!” demek. Soru şeklinde bir azarlama oluyor.

Çünkü maalesef o kavim, Mûsâ AS'a inanmış oldukları halde, Allah'ı bildikleri, Allah'ın peygamber gönderdiğini bildikleri halde, kitap indirdiğini bildikleri halde; ondan sonra da mucizelerle İsâ AS'ın da o peygamberlerden bir peygamber olduğunu, kendilerine gönderilmiş diğer bir peygamber olduğunu anladıkları halde, kabul etmediler. İsâ AS'dan önceki peygamberlerin bazılarını da öldürdüler. Zekeriyâ AS'ı testereyle biçtiler. Yahyâ AS'ı öldürdüler. Onlar da İsâ AS'ın yakınlarıydı. Zekeriyâ AS, Meryem Validemiz'e nezaret eden bir peygamberdi. Yahyâ AS da onun oğluydu. Onları öldürdüler meselâ.

Yapmamaları gereken şey... “Öyle şey olur mu, niye böyle yaptınız? Yapmamanız gerekirdi.” diye hatalarını hatırlatıyor Cenâb-ı Hak bu ayet-i kerimede.

d. Kalplerimiz Perdelidir Demeleri

88. ayet-i kerimeyi de buna bağlı olarak açıklamak istiyorum. Onun üzerinde sohbetimi devam ettirip, bırakmak istiyorum. Bu akşamki sohbetimi burada tamamlamak istiyorum.

وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ

بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا يَوْمِنُونَ

(البقرة: ٨٨)

(*Ve kâlû kulûbünâ gulf*) “Ve dediler ki: Bizim kalplerimiz perdelidir, örtülüdür, kapalıdır.”

Yâni, Peygamber Efendimiz onları doğru yola çağırınca, hakkı söyleyince, “*Amennâ*” demiyorlar, “Bizim kalplerimiz gulftür, kapalıdır.” diyorlar.

Gulf ne demek? Yâni: (*Ve fî kulûbinâ ekinnetün*) “Kalblerimizde perde vardır. Yâni anlamıyoruz, anlayamıyoruz, kalblerimiz perdelidir.” demiş oluyorlar. Bir rivayet bu. Yâni “Söylediklerini kavramıyoruz, anlamıyoruz.” mânâsına anlamış, tefsir etmiş müfessirlerin bir kısmı.

Meselâ İbn-i Abbas demiş ki: (*Ey lâ tefkahu*) Yâni farkına varmıyor, anlamıyor ne demek olduğunu. (*Aleyhâ gışâvetün*) Üzerinde örtü var, çalışmıyor, gönlü kapalı, perdeli; (*lâ tefheme ve lâ tefkahu*) gerçekleri anlamıyor mânâsına. *Gulf* demek *gıtâ* demek, yâni örtü demek.

İbn-i Abbas RA, bir de *gulf* kelimesini, *gulüf* diye okumuş. Yâni, *lâm*’ı da ötreli okumuş. O zaman *gılâf* kelimesinin, yâni torba, kılıf dediğimiz kelimenin çoğulu oluyor, torbalar. (*Ey kulûbünâ ev’iyetün li-küllî’l-ilmi*) “Bizim kalblerimiz ilim irfan torbasıdır.” demek istemiş oluyorlar. Yâni, “Biz her şeyi biliyoruz. Senin söylediğine ihtiyacımız yok. Biz senin söylediklerinden âlâsını biliyoruz.” gibi bir iddia şey yapmış oluyor. Yâni, “Tamam tamam, seni dinlemiyoruz, biz daha âlâsını biliyoruz!” mânâsına olur. Ötre okumakla, *gulf* yerine *gulüf* okumakla, böyle bir mânâ veren de var.

“Bizim kalblerimiz ilim torbasıdır, biz çok daha iyi biliyoruz. Sus sus, biz çok daha iyi biliyoruz!” gibi bir söz söylemiş oluyorlar ama, Cenâb-ı Hak onları reddediyor, buyuruyor ki:

(Bel) “Öyle değil, aksine (*leanehümü’llàhu bi-küfrihim*) kâfirliklerinden, küfresapmalarından dolayı Allah onlara lânet etti de, (*fekalîlen mâ yü’minûn*) onun için inanmıyorlar.” (Bakara, 2/88)

Lânet ne demek? Her türlü lütuftan, rahmetten mahrum olmak, uzaklaştırılmak, kovulmak demek... Yâni, onlar inanmayıp da küfrü tercih edip kâfir olduklarından, küfrü tercih edip inkâra saptıklarından dolayı, Allah onları lânetlendirdi, rahmetinden mahrum etti de ondan inanamıyorlar. Çünkü inansalar cennete girecekler. İnanmamak felâket, inanmamak en yanlış iş... Çünkü inanmayan insan ebediyyen cehennemde yanacak. Allah onları rahmetinden mahrum ettiğinden, inanamıyorlar.

(*Fekalîlen mâ yü’minûn*) sözünün, iki izahı var. (*Fekalîlün men yü’minu minhüm*) Yâni, onlardan pek azı inanıyor. Evet, tek tük bazıları gerçekleri kabul etmişler, *âmennâ ve saddaknâ* demişler. “Evet doğru söylüyorsun, bu söylediklerinin hepsi haktır, Kur’an-ı Kerim sana Cebrâil vasıtasıyla Allah’tan geliyor, bildirilen şeylerin hepsi doğru, evet böyledir...” diye iman ettiler. Yâni, (*Fekalîlen mâ yü’minûn*)’u “İnananlar azdır.” mânâsına almışlar.

Bir anlayış da: (*Fekalîlün imânehüm*) “Peygamber Efendimiz’e inanmadıkları için, inandıkları şey yeterli değil. İmanları az geldi, yâni kâfi gelmedi.” mânâsına almışlar.

Bir üçüncü mânâ daha var. Onu lisan alimleri, edebiyat alimleri belirtmişler: “Buradaki mânâ ‘hiç inanmadı’ mânâsıdır. (*Gayri mü’minîne*) Onlar hiç bir şeye inanmış değiller demektir bu. Çünkü Araplar der ki:

قَلَمَّا رَأَيْتُ مِثْلُ هَذَا قَطُّ تُرِيدُ مَا
رَأَيْتُ مِثْلُ هَذَا قَطُّ

(*Kallemâ raeytü mislü hâzâ kattü*) ‘Çok az gördüm böyle bir şey, yâni ‘hiç görmedim’ demek. Yâni, (*Türîdü mâ raeytü mislü hâzâ kattü*) ‘Hiç böylesini görmedim.’ Kisâî ve diğer lisan, edebiyat alimleri “Hiç inanmadılar mânâsına gelir.” demişler. Arab’ın lisanı kullanış tarzına göre bu mânâyâ gelir demişler.

Sonuç itibariyle bir garip durum var ki; kendilerine bir peygamber gelen bir kavim, peygamber geliyor, ona inanıyorlar. Güzel, aferin. Ondan sonra Allah bir başka peygamber gönderince, niye inanmıyorsunuz?.. O da işte Allah’ın gönderdiği peygamber, yine Allah gönderiyor. Maalesef, Mûsâ AS’a inananlar, İsâ AS gelince ona inanmadılar. Halbuki, o da Allah’ın bir peygamberi... Ve peygamberlerin bazılarını reddettiler, yalanladılar, bazılarını da öldürdüler; maalesef, çok büyük cinayet.

İsâ AS’a inananlar da, bu sefer Peygamber Efendimiz, onların ihtilâfa düştükleri ihtilâflı konuları, yalan yanlış söylediklerini düzeltecek gerçekleri bildirdiği halde; tamamen apaçık, güzel, âşikâr dînî hakikatleri ve onların bütün

sorunlarını çözecek bilgileri getirdiği halde, Kur'an-ı Kerim'i getirdiği halde; bu sefer onlar da Peygamber Efendimiz'e inanmadılar. Maalesef şeytana uymuş oldular, ahiret hayatını mahvettiler, ahiretlerini kaybettiler. İlerdeki ayet-i kerimelerden göreceğiz âkıbetlerinin kötü olduğunu.

Bütün insanlar tabii Hazret-i Adem'den kardeşlerimizdir, hepsinin cennete girmesini istiyoruz. Basit böyle bir çekişme, çatışma, rekabet, veyahut particilik, veyahut futbol takımı tutar gibi bu işi böyle şey yapmak çok yanlış oluyor. Madem Allah bir emir göndermiş, emir tutulur. Ondan sonra bir başka emir gönderdiyse, ondan sonraki emir tutulur. Ondan sonra bir emir daha gönderdiyse, o tutulur... En sonuncu emir, en muteberdir, çünkü en son gönderilmiştir.

Dileriz ki, bütün insanlar cennete girsin... Dileriz ki, hata işlemesinler; dileriz ki, şeytana uymasınlar... Dileriz ki, Allah'ın peygamberlerini yalanlamasınlar, Allah'ın kitaplarını inkâr etmesinler... Hem "Allah'ı seviyoruz!" deyip, hem "Allah'ın bir peygamberine bağlıyız." deyip, hem de Allah'a kâfir duruma düşmek, âsî duruma düşmek çok yanlış bir iş oluyor.

"—Allah yanlışta düşenleri, hatalarını görüp, o yanlıştan dönmeye muvaffak eylesin..." diye dua ediyoruz.

"—İnsaf sahiplerine Allah hidayet versin!" diyoruz.

Bizi de imanımızın kadrini, kıymetini bilip, sımsıkı dinimize, imanımıza sarılıp, mü'min-i kâmiller olup, öyle yaşamaya muvaffak eylesin... Sonunda da hüsn-ü hâtimler ile, güzel bir sonuçla şu hayat imtihanını tamamlayıp, Rabbimizin sevdiği, razı olduğu bir kul olarak ahirete göçmeyi, cennetiyle, cemaliyle müşerref olmayı nasib eylesin...

e. İkibin Yılını Tevhid Yılı Yapalım!

Şimdiki kardeşlerimiz, Allah razı olsun, bize Türkiye haberlerini gönderiyorlar, haber özeti olarak gönderiyorlar. Teşekkür ederiz. O haberlerden aldığımız bilgilere göre, 2000 yılı yuvarlak bir rakam olduğu için, Hazret-i İsa'nın taraftarıyız diyenler büyük bir gayret gösteriyorlarmış. Türkiye'mizi hristiyanlaştırmak için büyük kadrolar harekete geçip, hristiyanlaştırma çalışması yapacaklarmış.

Ben de bu konuşmamda ilân ediyorum; bütün kardeşlerimize ilân ediyorum, hepsini davet ediyorum çalışmaya: İnşâallah 2000 yılını *Tevhid Yılı* yapalım! "*Lâ ilâhe illa'llâh, muhammedün rasûlü'llâh*" yılı olarak ilan edelim! Dergilerimizde yazalım, gazetelerimizde yazalım!.. Herkes tevhidin doğru olduğunu anlasın... Allah'ın varlığını, birliğini anlasın... Oğul edinmediğini; haça, puta tapmanın doğru olmadığını anlatalım! Tevhidi dünyanın her yerine yerleştirelim! Yanlış yolda gidenleri doğru yola çekelim!.. Eğri yolda gidenler, bizi eğri yollarına çekmesinler... Uçuruma gidenler bizi uçuruma çekmesinler...

Bazen gazetelerde okuyoruz; Boğaz'da araba hızlı giderken Emirgân'da, yolun dönemecinden dönemeci alamamış denize düşüyor. Şoför tam kapıyı açıp dışarı çıkacakken... Yâni denize uçan otomobilin kapısını açıyor şoför, atlayacak dışarıya, otomobilden çıkmış olacak. Yanındaki yolcu tutmuş, içeri çekmiş. Yâni, kıskançlık mı diyelim, o andaki gayr-i ihtiyârî bir durum mu?.. “Nereye gidiyorsun?” gibilerden şoförü geri çekmiş.

Tabii suya düşünce, kapı tekrar yüzlerine çarpıyor suyun tazyikiyle... Aşağı gittikleri zaman da, suyun tazyikinden açılması mümkün olmuyor. Hepsi birden felâkete uğruyorlar. Halbuki kurtulacaklardı belki... Kapı açık olsaydı kurtulacaklarken, öyle yanlış bir iş yapıyor. Yâni bazı insanlar kendileri felâkete gidiyorlar, başkalarını da felâkete çekiyorlar.

El-hamdü lillâh biz de istiyoruz ki, bütün uçuruma düşenleri engelleyelim, düşürmeyelim. Cehenneme gidecekleri cehennem- den kurtaralım. Cennet yoluna çevirelim, cennet yolunu gösterelim de, Adem Atamız'ın evlâtlarının hepsi cennete gitsinler. Cennette bütün insanlar için yer var...

Mi'rac gecesi, Peygamber SAS Efendimiz Adem Atamız'ın yanına da uğramış, seyri esnâsında Adem Atamız'la da konuşmuş. Adem Atamız'ı sağına baktığı zaman gülüyor olarak görmüş; soluna baktığı zaman ağlıyor olarak görmüş.

Adem Atamız, o mübarek, ak sakallı, yaşlı dedemiz, sağına bakarken gülüyor, tebessüm ediyor, memnun; soluna bakarken ağlıyor, göz

yaşları döküyor. Öyle mübarek bir ihtiyarın ağlaması ne kadar acı!..

Güldüğü kimler?.. Sağındakiler, cennetlikler. Onlara baktıkça, “Benim evlâtlarım cenneti kazandılar, Allah’a itaat ettiler, cennetlik oldular.” diye seviniyor. Soluna bakıyor; kâfirler, cehennemlikler... Onlar da onun evlâtlarından bazıları tabii. Onların da cehenneme gittiğine üzülüyor, ağlıyor.

Bu sahne benim gözümün önünde böyle canlanır da, çok hüzünlenirim, üzülürüm. Yâni cehenneme gidenlere, kâfirlere, müşriklere üzülürüm.

Onun için, gelin elbirliğiyle büyük seferberlik başlatalım; *Lâ ilâhe illa’llâh*’ı bütün insanlara öğretelim! Tevhidi öğretelim, hak dini öğretelim!.. Herkes hak yola gelsin, imana gelsin, İslâm’a gelsin de insanlık kurtulsun, insanlar kurtulsun, dünya ve ahiret saadetine ersinler!..

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler, hepinizden gayret bekliyorum!.. *Es-selâmü aleyküm ve rahmetu’llâhi ve berekâtühû!*..

Prof. Dr. Mahmud Es’ad COŞAN

03. 08. 1999 - AVUSTRALYA

[Bütün TEFSİR DERSLERİ’ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü